

ΣΤΗΝ ΝΤΟΥΡΝΤΟΥΒΑΝΑ ΤΟΥ ΦΕΝΕΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ορεινή πεδιάδα του Φενεού, ένα σημαντικό από άποψης γεωλογικής σύνθεσης και αισθητικής κάτοψης οροπέδιο στη δυτική Κορινθία, αποτελεί φαινόμενο λίγο πολύ μοναδικό στον ορεινό ελλαδικό χώρο. Η γεωλογική του υφή, δηλαδή ο σχηματισμός και η προέλευση του ορεινού πεδίου, έλκει την καταγωγή της από σπηλαιοβάραθρα και πηγές που, ενώ μαζεύουν τα νερά των γύρω βουνών, καταχωνιάζονται κατά έναν τρόπο μυστηριώδη και δημιουργούν ύστερα σήραγγες και κανάλια, κάτω από τα οποία σχηματίζεται ένα υπόγειο φρέαρ που διοχετεύει το νερό σε κατώτερα στρώματα.

Ετσι περίπου σχηματίστηκε η φαινομένη πεδιάδα του Φενεού που σήμερα παρουσιάζει την ωραία εικόνα ενός καλοδουλεμένου αρτεσιανού γαιοστρώματος.

Είχα την τύχη πριν από δύο μήνες να ιδώ τη σύνολη εικόνα της ορεινής πεδιάδας από αεροσκάφος και να εκμετρήσω την αισθητική, αλλά και την πλουτοφόρα υποδομή της.

Ολόκληρο το πεδίο της ορεινής αυτής κοιλάδας στριμώνχεται κάτω από ένα πέταλο ψηλών βουνών που την περιβάλλουν με ιδιότυπο σφιγκτήρα καλύπτοντάς την από εξωγενείς επιρροές και άλλες φυσικές επιδράσεις.

Το πέταλο αυτό αποτελείται και σχηματίζεται από πέντε βουνά, κάπως αλληλοεξαρτώμενα, τα οποία κατά σειρά είναι τα εξής: Η **Ζήρεια** (ή αλλιώς **Κυλλήνη**) από ανατολικά, ο **Ολίγυρτος**, από νοτιοανατολικά, ο **Σαϊτάς** (1.811μ.), από νότια, η **Ντουρντουβάνα**, από δυτικά και η τελευταία ορεινή απόληξη του **Χελμού** από βόρεια.

Παίρνω το δρόμο με κατεύθυνση το βορρά και φτάνω ύστερα από λίγο στη στροφή για την τεχνητή λίμνη της Δόξας και το χωριό Πανόραμα που θεωρείται η αφετηρία για την ανάβαση στην Ντουρντουβάνα.

Ανηφορίζω από ένα στενό δρόμο που με φέρνει σύντομα στα 900 μέτρα. Από εδώ αποκαλύπτεται μια πολύ εντυπωσιακή κορνίζα της Ντουρντουβάνας που γλείφει τις ανατολικές παρυφές και ορθώνεται απότομα αποτρέποντας συνάμα κάθε σκέψη ορειβατικής ανάβασης ή αναρρίχησης.

Αυτό όμως που φαίνεται αδύνατο και αποτρεπτικό από τα ανατολικά τοιχώματα της Ντουρντουβάνας δεν είναι ασφαλώς το ίδιο αν επιχειρήσει κάποιος να σκαρφαλώσει στο βουνό μέσα από τις θαυμάσιες ελατοσκέπαστες πλαγιές της δυτικής όψης του βουνού.

Επειδή η ανάβαση στην Ντουρντουβάνα έχει δύο αφετηρίες που σχεδιάζονται ανάλογα με τους χρόνους διάθεσης και τις απόπειρες περιπέτειας που είναι δυνατό να παρασχεθούν από τους ορειβάτες στη σύνολη διάσχισή της θα διαιρέσουμε το βουνό σε δύο αναβάσεις, την πρώτη σχετικά εύκολη και τη δεύτερη λίγο περίπλοκη και ασφαλώς πολύ δυσχερέστερη.

Η πρώτη ορειβατική διαδρομή αρχίζει από το Πανόραμα (παλιά ονομασία Φονιάς: Φενεός), αλλά απαιτεί, με καλές καιρικές συνθήκες, μία ολόκληρη μέρα, για ανάβαση στην κορυφή, λίγη παραμονή και κατάβαση.

Είναι δε λίγο περίπλοκη, γιατί τα μονοπάτια είτε έχουν σβήσει είτε δεν χρησιμοποιούνται και ορμάνεψαν. Λέω με καλές

ΝΤΟΥΡΝΤΟΥΒΑΝΑ

2070

καιρικές συνθήκες, γιατί η αδυναμία των αθηναίων ορειβατών – και όχι μόνο βέβαια – επικεντρώνεται στη χειμερινή ανάβαση της Ντουρντουβάνας που είναι μια από τις πιο δύσκολες και περιπετειώδεις χιονοδιασχίσεις.

Στη διαδρομή αυτή συναντάει κανείς και το περίφημο σπηλαιοβάραθρο, το γνωστό ως βάραθρο του Φενεού.

Η δεύτερη ορειβατική διαδρομή αρχίζει από το διάσελο (αυχένα) του **Κυνηγού**, που βρίσκεται σε υψόμετρο 1.500 μέτρων περίπου, αφού ανέβη κανείς με αυτοκίνητο έως εκεί και ύστερα πάρει το ευδιάκριτο πλέον μονοπάτι για την κορυφή.

Αυτή τη δεύτερη διαδρομή επιχειρήσαμε νωρίς το απόγευμα της ίδιας μέρας, το Σεπτέμβριο του 2006. Πήραμε δηλαδή το δρόμο με το αυτοκίνητο από το χωριό Πανόραμα και αφού κωθήκαμε στο πυκνό και τραχύ ελατόδασος, ανηφορίσαμε για οκτώ περίπου χιλιόμετρα ανάμεσα από δασιές και αείφυλλες πλαγιές, ως το πασίγνωστο διάσελο του Κυνηγού.

Εκεί αφήσαμε το αυτοκίνητο κι επιχειρήσαμε την ανάβαση μες από τα πανέμορφα δάση των πανύψηλων μαυρόπευκων και των ελατιών.

Στην αρχή η πορεία μας είχε νοτιοδυτική κατεύθυνση, στριφογυρίζοντας μέσα σε πολύ πυκνό δάσος και με μια σχετικά άνετη τραβέρσα. Το μονοπάτι είχε μια και μόνη δυσκολία, αυτή των πεσμένων κλαδιών και των μεγάλων κορμών, που έφραζαν την πορεία μας και που ήταν αποτέλεσμα της υπεργήρανσης του δάσους.

Ο ανήφορος μέσα στο δάσος με την τραβέρσα που ακολουθούσε ήταν ήπιος, έτσι ώστε γρήγορα να ανυψωθούμε ως τα 1.700 μέτρα.

Ύστερα έγινε πολύ απότομος, στράφηκε σε νότια κατεύθυνση καταλήγοντας σε πολύ σκληροτάραχη διαδρομή ανάβασης.

Σταδιακά αραιώνει το δάσος κι ο ουρανός ξέπλενε με το λουλάκι του τα φαιοπράσινα στικάκια των γερασμένων δέντρων. Το έδαφος σκλήραινε, γινόταν

πετρώδες, τα σφιχτά και λεία βράχια στέκονταν εμπόδια κι η ομαλή πορεία απορυθμιζόνταν, καθώς διαιρούσε τους χρόνους και μετέτρεπε την ευχάριστη διαδρομή σε αγχώδεις ελιγμούς ανάβασης.

Όταν βγήκαμε τελικά στο αλπικό τοπίο, το ύφος του βουνού γλύκανε, οι κορυφώσεις του μαλάκωσαν και στρογγυλοκάθισαν επάνω σε ομαλές ράχες.

Το μονοπάτι έχανε βαθμιαία τη συνοχή του, πράγμα που συμβαίνει με όλα τα βουνά, από το αλπικό όριο και πάνω.

Όταν φτάσαμε στο ραχιαίο σπόνδυλο του βουνού, το μονοπάτι διχάλωνε. Ετσι σηματοδοτούνταν μια διπλή διαδρομή. Αριστερά ένα κόκκινο βέλος έδειχνε πορεία προς την απότομη μικρή κορυφή της Ντουρντουβάνας, που είχε υψόμετρο **2.080** μέτρα, ενώ η δεξιά πορεία ανηφόριζε μια μαλακιά ράχη προς τη μεγαλύτερη κορυφή των **2.101** μέτρων.

Δε χρειάστηκε περισσότερο από ένα τέταρτο για να καλύψουμε την απόσταση ως την κορυφή, στην οποία φτάσαμε την

καλύτερη ώρα της μέρας, στο κρίσιμο και ευήλιο σταυροδρόμι του φωτός, όταν από πίσω μας ο ήλιος κεντούσε πια με το γλυκό του βελονάκι τις απέναντι σκληρές πλαγιές της Ζήρειας, του Σαϊτά και στο βάθος του Ολίγυρτου και τις έκανε να μοιάζουν με ροδωπά στήθη γιγάντων.

Το βλέμμα έπεσε στο κενό και κατακρημνίστηκε. Ολάκερη η πεδιάδα του Φενεού, ορθογωνισμένη και σε πολλά τεμάχια και φέτες διχασμένη αποκάλυπτε όλο τον φόρτο της μαγικής στιγμής και το ασύγκριτο της παινεμένης θέας του.

Τα μικροχώρια στο βάθος, μικρές διμοιρίες περιστεριών και τα στενά περάσματα της ξερής κοιλάδας που παραχωρούσαν στους καλλιεργητές της γόνιμης γης δρόμους διαφυγής προς τα λημέρια των βουνίσσιων πατρίδων, διακόνευαν τις ώρες του απογέματος την ιερή σιωπή του ακριβού τοπίου.

Βόρεια από την κορυφή της Ντουρντουβάνας ξεχώριζε ο συμπαγής ορεινός όγκος του Χελμού, στην οικογένεια του οποίου

θεωρείται ότι μετέχει και αυτή ως ετεροθαλές μέλος.

Αλλά η πιο σημαντική και συμπαντική εικόνα που σχεδιάζεται, από εδώ πάνω την κορυφή δηλαδή της Ντουρντουβάνας, είναι ο καλοχυμένος ορεινός όγκος της Κυλλήνης (Ζήρειας), με την ωραία στόφα της και τους χυμώδεις, εγκάρσιους ή κάθετους ρευματοειδείς χιτώνες της.

Ο Σαϊτάς εξ άλλου λαμπυκαρισμένος φαινόταν τόσο δίπλα της που νόμιζες πως ήταν η συνέχεια της Ντουρντουβάνας κι όλο μαζί ένας ενιαίος ή δίπολος θύλακας που δεν τον απομονώνει ούτε τον ξεχωρίζει κανείς.

Αυτό το πετραίο δαχτυλίδι των βουνών ολόγυρα από το στεφάνι της κοιλάδας είναι ένα εξαίσιο και πρωτότυπο ορεινό οργανόγραμμα που μοιάζει με βουνίσιο περιδέραιο ή με καδένα, σμιλεμένη από διαφορετικά κοσμήματα και πολύτιμους λίθους.

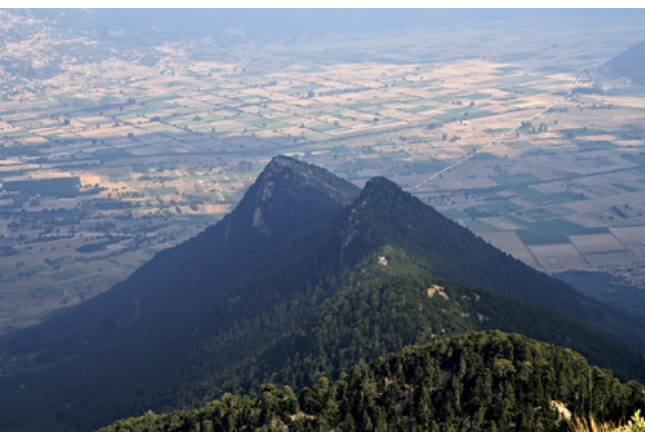
Πέφτοντας ο ήλιος παίρνει μαζί του κι όλα τα στολίδια από τις βαμμένες πλαγιές των

γύρω βουνών, τις αποφορτίζει κι ωστόσο τις ξαναβάφει με τη λάμψη της σκουριάς και τη φαιά χλαίνη του σκοταδιού.

ζ

Ο γυρισμός στην τάξη των συνηθισμένων σκηνών και στην εδραία πραγμάτωση της “πολιτισμένης” ζωής θα είναι ένα ακόμη ηχηρό ράπισμα στη ματαιότητα των σκηνικών μορφών από την ομορφιά και την ευωδία που επωάζει εδώ πάνω στα βουνά η ζωτική σφραγίδα του “άλλου” κόσμου...

Δε λέμε ποτέ πως πήραμε μαζί μας τις πολύτιμες εμπειρίες από αυτή τη μέρα, με τις φορτωτικές της άδολης χαράς και ψυχικής ευδαιμονίας, γιατί θα είμασταν ψεύτες. Λέμε όμως – γυρίζοντας στον “κόσμο” της ευταξίας και της καθημερινής πλήξης – ότι εγκαταλείψαμε εκεί πάνω την αληθινή μας ταυτότητα, την αίσθηση και τη δυναμική ψυχή, όλα κρεμασμένα από το θυρέο της κορφής και τα γείσα της γαλήνης και της κοσμικής τελειότητας.

Η Ντουρντουβάνα, το αρχαίο Πεντέλειον Ορος, είναι μια προσωνυμία ανοίκεια και μάλλον χονδροειδής που έχει σλάβικη καταγωγή, αφού μετονομάστηκε σχεδόν βάνουσα κι ετισθειτικά, κατά τις δύσκολες για τη χώρα εποχές.

Ωστόσο η σκούφια της κρατάει από την ομηρική εποχή. Ο διπλανός Φενεός, πόλη με ιστορία και αρκετό πληθυσμό τ' αρχαία χρόνια, που ζούσε και ζει στη σκιά της Ντουρντουβάνας, έχει περάσει από το ομηρικό γυαλί και καθρεφτίζεται ως μάλαμα ανάμεσα στις άλλες πληθυσμιακές ομάδες της Πελοποννήσου.

Αυτό όμως που κάνει την περιοχή αξιοπρόσεκτη είναι το οροπέδιο του Φενεού. Το Φενεάτικο ετούτο οροπέδιο παλιότερα ήταν λίμνη. Αλλά μια μέρα το νερό εξαφανίστηκε, αφού το ήπιαν οι καταβόθρες κι ο λάκερος ο κάμπος έγινε ένα εύφορο και γόνιμο πεδίο.

Όταν αργότερα χρειάστηκε να μοιραστεί ο κάμπος, οι άνθρωποι άρχισαν ν' αλληλοϋποβλέπονται και να πέφτουν κορμιά, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν φατρίες και ομάδες βίαιης διακατοχής και εκμετάλλευσης. Η περιοχή γέμισε από τέτοια τοπωνύμια οικογενειών.

ζ

Από τη βόρεια πυκνοδασωμένη πλευρά της Ντουρντουβάνας δε βλέπει δυστυχώς κανείς την εκπληκτική άποψη

της μικρούλας και πολύ χαριτωμένης πλήμμης του τεχνικού πολιτισμού, που εδω έχει αφήσει έντονα τα φυσιοκρατικά της χνάρια: Της λίμνης με το όνομα Δόξα. Ομως αν είναι κανέναν μέτρια παρατηρητικός και παρακάμψει τις κουρτίνες των φυλλόπλεχτων σκιών, θα την αντικρίσει – και θα χάσει το λογισμό του – ως μία

ολοπράσινη και φωτεινή ανεράϊδα που κυλιέται μέσα στα χρυσόφαια κύμβαλα των νερών, ν' αντανακλάει όλες τις χάρες της ψυχικής γκάμας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ
Αφετηρία: Διάσελο Κυνηγού, υψ. 1500μ.

ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΦΕΝΕΟΥ

Κορυφή: **2.101μ.**

Πορεία: 2 ώρες. **Εύκολη στην αρχή, απαιτητική στην μέση της, απλή και εύκολη πάλι προς το τέλος.**

Αξιοθέατα: Λίμνη Δόξα, πέταλο βουνών γύρω από τη κοιλάδα Φενεού (Ζήρεια, Ολίγυρτος, Σαϊτάς, Νότια απόληξη Χελμού), καθώς και η ίδια η κοιλάδα.